CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
PAOLO MENGOZZI
prezentate la 8 aprilie 2008 [1]

I — Introducere

1. Prin Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 29 noiembrie 2006, Campoli/Comisia (T-135/05, RecFP, p. I-A-2-297, II-A-2-1527, denumită în continuare „hotărârea atacată”), a fost respinsă ca fiind în parte inadmisibilă și în parte nefondată acțiunea prin care domnul Franco Campoli solicita anularea fișelor sale de pensie pentru lunile mai-iulie 2004, considerându-le nelegale din mai multe motive.

2. În prezent, Curții i se solicită să se pronunțe asupra recursului formulat de domnul Campoli împotriva hotărârii menționate.

II — Cadrul normativ

3. Dispozițiile relevante în prezenta cauză sunt cele care, în cadrul Statutului funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „statutul”), reglementează prestațiile cu titlu de pensie în favoarea foștilor funcționari ai Comunității.

4. Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în 2004, statutul a făcut obiectul unei modificări considerabile, realizate prin Regulamentul nr. 723/2004 [2]: „noul statut”, astfel cum este deseori denumit statutul în versiunea modificată de regulamentul menționat, a intrat în vigoare la 1 mai 2004.

5. În versiunea anterioară reformei menționate mai sus, articolul 82 din statut, în partea care prezintă interes în această cauză, prevedea următoarele:

„(1) Pensiile prevăzute mai sus se stabilesc pe baza grilelor de salarizare în vigoare în prima zi a lunii din care se naște dreptul la pensie. Acestora li se aplică un coeficient corector stabilit pentru țara, situată

1 — Limba originală: italiana.

2 — Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 de modificare a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților (JO L 124, p. 1).

pe teritoriul Comunităților, în care titularul pensiei dovedește că își are reședința. […]” [traducere neoficială]

6. În lipsa unor dispoziții specifice cu privire la coeficientul corector aplicabil pensiilor, s-a utilizat întotdeauna cel aplicat funcționarilor Comunității aflați în serviciu, care lua drept criteriu de referință costul vieții în diferitele capitale ale statelor membre (respectiv așa-numita „metoda capitală”).

7. În schimb, în versiunea aplicabilă începând cu 1 mai 2004, același articol 82 prevede:

„(1) […] Nici un coeficient corector nu se aplică pensiilor.

[…]” [traducere neoficială]

8. Alegerea legiuitorului comunitar de a aboli sistemul coeficientului corector în ceea ce privește pensiile își găsește o explicație, cel puțin parțială, în considerentul (30) al Regulamentului nr. 723/2004, care este formulat după cum urmează:

„Integrarea sporită a Uniunii Europene și libertatea de care dispun pensionarii în alegerea locului de reședință în Uniunea Europeană au făcut ca sistemul coeficienților corectori pentru pensii să devină obsolet. Acest sistem a cauzat și probleme privind verificarea locului de reședință al pensionarilor, care trebuie rezolvate. Prin urmare, respectivul sistem trebuie eliminat, prevăzându-se o tranziție adecvată pentru pensionari, precum și pentru funcționarii recrutați înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament.” [traducere neoficială]

9. De altfel, în concret, perioada de tranziție prevăzută de noua versiune a statutului nu este, astfel cum ar putea lăsa să se înțeleagă considerentul citat anterior, o perioadă de tranziție de la o pensie calculată prin utilizarea unui coeficient corector la o pensie lipsită de un astfel de coeficient. Într-adevăr, pentru toate drepturile de pensie dobândite înainte de 1 mai 2004 (și, prin urmare, în cazul recurentului, care se află la pensie din 2003, *toate* drepturile de pensie), legiuitorul care a elaborat reforma a prevăzut pur și simplu un regim tranzitoriu de trecere progresivă de la un coeficient corector calculat prin utilizarea „metodei capitală” la un coeficient corector calculat potrivit „metodei țară”. Cu alte cuvinte, pentru persoanele care au dobândit drepturi de pensie înainte de 1 mai 2004, costul vieții de referință pentru calculul coeficientului corector nu mai este cel din capitala statului membru de reședință, ci costul mediu din întregul stat în cauză. Aceasta rezultă în special din prevederile articolului

20 din anexa XIII la statut coroborat cu articolul 1 alineatul (3) și cu articolul 3 alineatul (5) din anexa XI la statut.

III — Situația de fapt

10. Pentru protejarea ulterioară a funcționarilor pensionați înainte de 1 mai 2004, articolul 24 alineatul (2) primul paragraf din anexa XIII la statut prevede:

„La intrarea în vigoare a prezentelor dispoziții, valoarea nominală a pensiei nete primite înainte de 1 mai 2004 este garantată […].” [traducere neoficială]

11. Pe de altă parte, adaptarea coeficienților corectori prevăzută de reforma statutului a intervenit pentru prima dată numai prin Regulamentul nr. 31/2005 [3], care a prevăzut această adaptare cu efect retroactiv de la 1 iulie 2004.

12. Recurentul a devenit pensionar în luna februarie 2003 și și-a stabilit reședința la Londra, în Regatul Unit. În consecință, pensiei sale i s-a aplicat un coeficient corector de 139,6 %, calculat în funcție de costul vieții în orașul Londra („metoda capitală”).

13. Odată cu intrarea în vigoare a noului statut, acest coeficient corector este destinat să se reducă în mod progresiv, prin transformarea în coeficientul calculat pe baza „metodei țară”, garantându-se totuși că valoarea nominală a pensiei primite înainte de 1 mai 2004 nu va fi redusă.

14. La 14 august 2004, recurentul a sesizat autoritatea împuternicită să facă numiri cu o reclamație, în temeiul articolului 90 din statut, prin care solicita anularea fișelor sale de pensie pentru lunile mai, iunie și iulie 2004. Această reclamație a fost respinsă prin Decizia din 13 decembrie 2004.

3 — Regulamentul (CE, Euratom) nr. 31/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2004 de adaptare, începând cu 1 iulie 2004, a remunerațiilor și pensiilor funcționarilor și ale celorlalți agenți ai Comunităților Europene, precum și a coeficienților corectori care se aplică acestor remunerații și pensii (JO 2005, L 8, p. 1).

IV — Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

15. Prin actul depus la grefa Tribunalului la 29 martie 2005, recurentul a introdus o acțiune împotriva deciziei menționate de respingere a reclamației sale.

16. Prin Ordonanța președintelui Camerei a doua a Tribunalului din 6 iulie 2005, a fost admisă intervenția Consiliului Uniunii Europene în cauză.

17. Prin hotărârea atacată, Tribunalul a declarat în primul rând inadmisibil, întrucât nu a fost prezentat în cadrul reclamației, motivul referitor la metoda de calcul al alocației familiale și al alocației școlare. De asemenea, Tribunalul a declarat inadmisibilă, pentru lipsa interesului de a exercita acțiunea, acea parte din acțiune îndreptată împotriva fișelor de pensie pentru lunile mai și iunie 2004, din moment ce adaptarea coeficienților corectori a intervenit, astfel cum s-a observat, numai începând din luna iulie 2004.

18. Prin urmare, Tribunalul a respins motivele acțiunii invocate de recurent, întemeiate pe încălcarea principiilor protecției încrederii legitime, securității juridice, neretroactivității, drepturilor dobândite, egalității de tratament, proporționalității și bunei administrări, precum și pe un abuz de putere și pe o motivare insuficientă.

19. În ceea ce privește argumentele prezentate de recurent în susținerea existenței unei diferențe de tratament, astfel cum se va vedea, singurele argumente asupra cărora acesta insistă în recurs, Tribunalul a respins în primul rând teza potrivit căreia coeficientul corector întemeiat pe „metoda țară” nu ar putea, spre deosebire de cel întemeiat pe „metoda capitală”, să asigure tuturor pensionarilor o putere de cumpărare egală, indiferent de locul de reședință al acestora. Tribunalul a observat în special că, din moment ce orice sistem de adaptare a pensiilor este prin însăși natura sa aproximativ, nu există motive să se rețină că, în sine, alegerea „metodei țară” în locul „metodei capitală” este mai puțin adecvată pentru a asigura egalitatea de tratament. Aceasta cu atât mai mult, cu cât legiuitorul comunitar beneficiază, în acest cadru, de o marjă de apreciere deosebit de largă [4].

20. Referitor la argumentul potrivit căruia noii coeficienți ar fi discriminatorii în măsura în care aplică pensionarilor un coeficient întemeiat pe o metodă diferită în raport cu cel utilizat pentru funcționarii aflați în serviciu (pentru care continuă să se aplice „metoda capitală”), Tribunalul a arătat că poziția funcționarului aflat în activitate, care este legat de un loc de repartizare, și cea a funcționarului pensionat, care este liber să se stabilească unde dorește, nu sunt comparabile în mod obiectiv [5].

21. În continuare, Tribunalul a respins argumentul prin care recurentul susținea

4 — Hotărârea atacată, punctele 99-109.

5 — *Ibidem*, punctele 110-115.

existența unei diferențe de tratament față de pensionarii cu reședința în Belgia, cărora ar fi continuat să li se aplice, în pofida trecerii la „metoda țară", un coeficient corector calculat pe baza costului vieții la Bruxelles și nu pe întregul teritoriu al Belgiei. În această privință, Tribunalul a observat că dispozițiile noului statut referitoare la coeficienții corectori pentru pensionari nu fac trimitere sub nicio formă la Bruxelles, ci numai la Belgia. Eventuala ilegalitate invocată de recurent nu ar privi statutul, ci numai modalitățile practice de aplicare a acestuia. Mai mult, Tribunalul a arătat că punctul de referință pentru aplicarea eventualilor coeficienți corectori pentru pensionarii cu reședința în alte state membre este reprezentat chiar de cuantumul pensiei plătite foștilor funcționari cu reședința în Belgia. În sfârșit, în orice caz, ar trebui totuși amintit principiul potrivit căruia nimeni nu poate invoca în favoarea sa o ilegalitate săvârșită în favoarea altor subiecte [6].

22. În sfârșit, Tribunalul a respins argumentul recurentului prin care acesta susținea existența unei discriminări în raport cu pensionarii cu reședința în statele membre „ieftine". Anterior reformei, pensionarilor cu reședința în astfel de state li se aplica la pensie un coeficient corector sub 100 % (cu alte cuvinte, pensia era redusă față de suma de referință). În schimb, în urma reformei, tuturor pensionarilor li s-a recunoscut un coeficient corector minim de 100 %: aceasta înseamnă că niciunui pensionar, indiferent de locul de reședință, nu i se va mai recunoaște o pensie inferioară celei plătite pensionarilor cu reședința în Belgia. Tribunalul a considerat inadmisibil argumentul recurentului, din moment ce, dacă l-ar fi admis, aceasta ar fi presupus numai o reducere a pensiilor foștilor funcționari cu reședința în state „ieftine", însă niciun avantaj pentru recurent. În orice caz, Tribunalul a mai observat, pe fond, că introducerea de către legiuitor a unui coeficient corector minim de 100 % și pentru statele membre „ieftine" nu poate fi considerată un act vădit arbitrar sau inadecvat [7].

V — Procedura în fața Curții și concluziile părților

23. Recurentul a formulat recurs împotriva hotărârii menționate prin actul depus la grefa Curții la 8 februarie 2007.

24. Recurentul solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— admiterea concluziilor formulate în cadrul reclamației și, în consecință,

6 — *Ibidem*, punctele 116-130.

7 — Hotărârea atacată, punctele 131-139.

anularea deciziei privind reclamația și fișele sale de pensie;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate atât în fața Tribunalului, cât și în fața Curții.

25. Comisia solicită Curții:

— în principal, respingerea recursului ca inadmisibil;

— în subsidiar, respingerea acestuia în tot ca nefondat;

— obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată, potrivit articolului 122 din Regulamentul de procedură al Curții.

26. Consiliul solicită Curții:

— respingerea recursului ca nefondat;

— obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.

VI — Analiză juridică

A — *Observații introductive*

27. În prezentul recurs, dintre numeroasele motive ale acțiunii invocate în fața Tribunalului, recurentul îl reia numai pe cel referitor la încălcarea principiului egalității de tratament.

28. Criticile recurentului se concentrează în special asupra răspunsului dat de Tribunal la trei dintre cele patru argumente invocate în fața acestuia pentru a susține temeinicia motivului mai sus menționat: într-adevăr, recurentul arată în mod explicit că nu intenționează să repună în discuție aprecierea efectuată de Tribunal cu privire la al doilea dintre argumentele menționate referitor la o pretinsă discriminare între pensionari și funcționarii aflați în serviciu [8].

29. Înainte de a examina criticile recurentului cu privire la hotărârea atacată, este

8 — A se vedea punctul 14 din cererea de recurs.

totuși necesar să se examineze „recursul incident” formulat de Comisie.

B — *Cu privire la „recursul incident” al Comisiei*

1. Argumentele părților

30. În ultima parte a memoriului în răspuns, *Comisia* formulează un „recurs incident” în care arată că Tribunalul ar fi trebuit să declare inadmisibil, în primul rând, al patrulea argument referitor la încălcarea principiului egalității de tratament întrucât acesta ar fi fost invocat pentru prima oară numai în replică. Vom analiza această problemă specifică în cele ce urmează, ca premisă la discuția pe fond a argumentului însuși.

31. În continuare, Comisia susține că Tribunalul ar fi trebuit să declare de asemenea inadmisibile primul, al treilea și (din nou) al patrulea argument, din moment ce acestea nu ar fi fost prezentate în cadrul reclamației administrative formulate de recurent înainte de a sesiza Tribunalul.

32. Pe de altă parte, cele trei argumente a căror inadmisibilitate ar fi trebuit declarată încă de la început de către Tribunal, potrivit susținerilor Comisiei, sunt, astfel cum s-a observat, singurele reluate de recurent în cadrul recursului.

33. În memoriul în replică, *recurentul* invocă inadmisibilitatea „recursului incident” întrucât Comisia nu a căzut în pretenții cu privire la niciun punct din concluziile prezentate în fața Tribunalului, astfel cum impune articolul 56 din Statutul Curții de Justiție. Într-adevăr, în fața Tribunalului, Comisia nu ar fi invocat prezenta excepție de inadmisibilitate și, prin urmare, nu ar fi căzut în pretenții cu privire la acest aspect. Mai mult, Comisia nu ar solicita anularea sau modificarea hotărârii Tribunalului, ci numai declararea inadmisibilității recursului.

34. Pe de altă parte, recurentul arată că recursul incident formulat de Comisie este de asemenea nefondat, din moment ce, în cadrul reclamației introduse în temeiul articolului 90 din statut, a fost invocată deja o obiecție întemeiată pe încălcarea principiului egalității de tratament. Toate argumentele expuse în cadrul acțiunii în susținerea existenței acestei inegalități, chiar dacă nu au fost deja prezentate în mod specific în reclamație, ar fi totuși strâns legate de cele susținute mai sus.

35. În cadrul memoriului în duplică, *Comisia* confirmă că obiectivul recursului său incident nu constă în anularea sau în modifi-

carea hotărârii Tribunalului [9]. Totuși, aceasta susține că inadmisibilitatea inițială a unei părți a argumentelor invocate de recurent în fața Tribunalului s-ar transforma într-un motiv de inadmisibilitate, referitor la aceleași argumente, al recursului formulat de recurent în fața Curții. Întrucât argumentele în discuție reprezintă totalitatea celor reluate în recurs, acesta ar trebui declarat inadmisibil în tot.

37. Prin urmare, „recursul incident" al Comisiei ar putea să pară inadmisibil din cauza lipsei cerinței referitoare la căderea în pretenții în sensul articolului 56 al doilea paragraf din Statutul Curții de Justiție, potrivit căruia un recurs poate fi introdus de „orice parte ale cărei concluzii au fost respinse, în tot sau în parte".

38. Cu toate acestea, considerăm că soluția expusă mai sus nu este corectă și că este preferabilă o abordare diferită cu privire la soluționarea problemei în discuție.

2. Apreciere

39. „Recursul incident" al Comisiei se întemeiază pe principiul concordanței între cuprinsul reclamației administrative formulate de recurent în temeiul articolului 90 din Statutul funcționarilor, pe de o parte, și cuprinsul acțiunii introduse în fața Tribunalului de Primă Instanță, pe de altă parte.

36. „Recursul incident" formulat de Comisie este fără îndoială atipic, astfel cum a recunoscut însăși această instituție în cadrul memoriului său în duplică [10]. În special, este semnificativ că, în urma „recursului incident", Comisia nu a solicitat anularea hotărârii atacate. Acest fapt subliniază în mod incontestabil că, în fața Tribunalului, Comisia nu a căzut în pretenții în niciun mod cu privire la concluziile sale.

40. Acest principiu a fost examinat și clarificat, în ceea ce privește întinderea sa, în cadrul unei abundente serii de hotărâri ale instanțelor comunitare. În special, Curtea a afirmat că procedura precontencioasă prevăzută în statut și mai ales prezentarea reclamației au caracterul de „norme fundamentale de procedură" [11]. Curtea a afirmat de asemenea că respectarea termenelor din procedura precontencioasă în discuție constituie un principiu de ordine publică,

9 — A se vedea în acest sens concluziile din memoriul în duplică al Comisiei, precum și punctul 31 din acest memoriu. Pe de altă parte, arătăm că, la punctul 40 din același document, Comisia afirmă în schimb: „[...] Curtea ar fi trebuit, așadar, să anuleze hotărârea Tribunalului în măsura în care acesta nu a declarat inadmisibile primul și al treilea aspect ale motivelor întrucât nu au fost prezentate în cadrul reclamației precontencioase, iar, în plus, al patrulea aspect întrucât a fost invocat numai în cadrul replicii". Pe de altă parte, în lumina poziției pe care intenționăm să o adoptăm cu privire la „recursul incident", nu este necesar să se stabilească dacă, în subsidiar, Comisia a solicitat sau nu a solicitat anularea hotărârii atacate.

10 — Punctul 32 din memoriul în duplică al Comisiei.

11 — Hotărârea din 3 februarie 1977, de Lacroix/Curtea de Justiție (91/76, Rec., p. 225, punctul 11).

care trebuie verificat din oficiu de către instanță [12]. În ceea ce privește Tribunalul de Primă Instanță, în temeiul jurisprudenței Curții menționate mai sus, acesta a afirmat că problema concordanței dintre reclamația administrativă și acțiune este de asemenea de ordine publică și, așadar, trebuie examinată din oficiu de către instanță [13]. Apreciem că această jurisprudență a Tribunalului, strâns legată de cea a Curții, merită pe deplin să ne raliem la ea.

41. Așadar, dacă verificarea concordanței dintre cuprinsul reclamației administrative și cel al acțiunii reprezintă o problemă de ordine publică care poate fi examinată din oficiu, în opinia noastră, este posibilă calificarea „recursului incident" formulat de Comisie, dincolo de *nomen iuris*, numai ca o informație referitoare la o problemă care poate fi examinată din oficiu.

42. Dacă se urmează acest raționament, problema concordanței, în speță, dintre reclamația administrativă formulată de recurent în temeiul articolului 90 din statut și acțiunea introdusă în continuare în fața Tribunalului poate face obiectul unei examinări din partea Curții.

12 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 19 februarie 1981, Schiavo/Consiliul (122/79 și 123/79, Rec., p. 473, punctul 22), Hotărârea din 20 martie 1984, Razzouk și Beydoun/Comisia (75/82 și 117/82, Rec., p. 1509, punctul 13), și Hotărârea din 4 februarie 1987, Pressler-Hoeft/Curtea de Conturi (302/85, Rec., p. 513, punctul 5).

13 — Hotărârea Tribunalului din 29 martie 1990, Alexandrakis/Comisia (T-57/89, Rec., p. II-143, punctul 8). Această orientare a fost confirmată în mod constant în continuare: a se vedea, de exemplu, Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1991, von Hoessle/Curtea de Conturi (T-19/90, Rec., p. II-615), Hotărârea Tribunalului din 16 iulie 1992, Della Pietra/Comisia (T-1/91, Rec., p. II-2145), și Hotărârea Tribunalului din 11 septembrie 2002, Nevin/Comisia (T-127/00, RecFP, p. I-A-149 și II-781).

43. În ceea ce privește definirea exactă a noțiunii și a limitelor principiului concordanței, o jurisprudență consolidată a Curții afirmă că, în general, reclamația administrativă nu leagă în mod riguros și definitiv eventuala acțiune, dar că, în același timp, aceasta din urmă nu poate modifica nici cauza, nici obiectul reclamației administrative [14]. De asemenea, Curtea a precizat că, în cadrul acțiunii, sunt admise motive și argumente care, deși nu există în reclamația administrativă, sunt strâns legate de cele cuprinse în aceasta [15].

44. Referitor la obiectul reclamației administrative și la cel al acțiunii în cazul pe care îl examinăm, fără îndoială că între acestea există o coincidență perfectă: așadar, nu se pune nicio problemă de admisibilitate din acest punct de vedere.

45. Mai problematică apare determinarea „cauzei" cererii de anulare cuprinse în reclamația administrativă.

46. Cu privire la motivul întemeiat pe diferența de tratament, singurul reluat de recurent în cadrul prezentului recurs,

14 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea Razzouk și Beydoun/Comisia, citată anterior, punctul 9, și Hotărârea din 19 noiembrie 1998, Parlamentul European/Gaspari (C-316/97 P, Rec., p. I-7597, punctul 17).

15 — Hotărârea din 7 mai 1986, Rihoux și alții/Comisia (52/85, Rec., p. 1555, punctul 13), Hotărârea din 20 mai 1987, Geist/Comisia (242/85, Rec., p. 2181, punctul 9), Hotărârea din 14 februarie 1989, Bossi/Comisia (346/87, Rec., p. 303, punctul 27), și Hotărârea din 10 martie 1989, Del Plato/Comisia (126/87, Rec., p. 643, punctul 12).

reclamația prezentată în temeiul articolului 90 din statut era, într-adevăr, foarte sintetică, limitându-se la următoarele observații:

„b) Încălcarea principiului egalității de tratament

17. Noul sistem de pensii introdus de Comisia Europeană la 1 mai 2004 nu este justificat nici în lumina principiului egalității de tratament.

18. Într-adevăr, funcția coeficientului corector este de a asigura aceeași putere de cumpărare funcționarilor și foștilor funcționari care se află în aceeași situație.

19. Or, este evident că, prin crearea a doi coeficienți corectori pentru același loc, în cazul de față Londra, se realizează o discriminare între funcționarii care au reședința la Londra din motive profesionale și foștii funcționari care au reședința acolo pentru a-și petrece perioada de pensie.

20. Întrucât li se aplică un coeficient corector inferior celui aplicat funcționarilor, foștii funcționari, printre care domnul Campoli, care trăiesc în orașul Londra, sunt în mod clar discriminați deoarece, de la 1 mai 2004, nu mai beneficiază de același tratament.”

47. Așadar, Comisia a arătat în mod corect că, dintre diferitele argumente prezentate de recurent pentru a susține existența unei diferențe de tratament, în reclamația administrativă era cuprins numai acela întemeiat pe presupusa discriminare între funcționarii în serviciu și foștii funcționari.

48. Prin urmare, trebuie să se stabilească dacă, în prezenta cauză, celelalte argumente invocate de recurent în cadrul acțiunii pentru a susține existența unei diferențe de tratament pot fi considerate „strâns legate” de cele prezentate în cadrul reclamației administrative.

49. În acest caz concret, situația pare destul de delicată și se situează la limita subtilă care separă admisibilitatea de inadmisibilitate.

50. Astfel cum am amintit mai sus, în jurisprudență s-a statuat în mod repetat asupra problemei concordanței dintre reclamația administrativă și acțiune, adoptându-se o poziție care încearcă să concilieze interesul reclamantului și cel al administrației, care au tendința de a fi contradictorii. Într-adevăr, trebuie amintit că s-a precizat de către Curte că scopul reclamației administrative este și acela de a permite administrației să cunoască, cu suficientă precizie, ceea ce reclamantul contestă și ceea ce acesta solicită. Totuși, pe de altă parte, din momentul în care este sesizată cu o reclamație administrativă, administrația este obligată să nu interpreteze această

reclamație în mod restrictiv și să dea dovadă de „deschidere” [16].

51. S-ar putea susține, astfel cum face în esență Comisia, că, deși au același temei juridic, respectiv încălcarea principiului egalității de tratament, argumentele recurentului în sensul existenței unei discriminări în raport cu alți foști funcționari nu pot fi considerate ca anticipate de reclamația administrativă, nici chiar în mod indirect sau implicit. Într-adevăr, după cum s-a văzut, în această reclamație, unica situație menționată ca referință pentru a aprecia existența unei discriminări a recurentului era cea a funcționarilor aflați încă în serviciu.

52. Prin urmare, în această optică, cele trei aspecte în discuție ar trebui considerate mai degrabă adevărate „motive noi” decât simple argumente în susținerea unui motiv deja prezentat. Cu alte cuvinte, atunci când este invocată o diferență de tratament ar exista tot atâtea „motive” diferite câte (grupuri de) subiecte există în raport cu care se susține existența unei discriminări.

53. În opinia Comisiei, în acest sens ar pleda și Hotărârea Curții în cauza Koninklijke Coöperatie Cosun UA/Comisia [17], în care a fost considerată motiv nou prezentarea în recurs a unei obiecții întemeiate pe existența unei diferențe de tratament în raport cu subiecte diferite de cele indicate, de asemenea în legătură cu diferența de tratament, în acțiunea din fața Tribunalului.

54. Cu toate acestea, observăm că hotărârea menționată nu privește principiul concordanței dintre reclamația administrativă și acțiune, ci problema prezenței în recurs a unor motive care nu au fost prezentate în acțiunea în primă instanță. Ni se pare evident că cele două situații nu sunt identice. În special, printre motivele care, în opinia noastră, pledează pentru o abordare mai puțin riguroasă în aprecierea principiului concordanței dintre reclamație și acțiune trebuie luat în considerare faptul, evidențiat chiar și în jurisprudența Curții, că reclamația administrativă este redactată în mod normal fără a beneficia de asistență din partea unui avocat [18]. În mod evident, nu aceasta este situația unei acțiuni introduse în fața Tribunalului de Primă Instanță, în cazul căreia este logic să se aștepte o mai mare precizie și un caracter complet.

55. Mai trebuie de asemenea să se observe că, în fața Tribunalului, deși a invocat inadmisibilitatea cererilor recurentului referitoare la alocația familială și la alocația școlară în măsura în care acestea nu erau cuprinse în reclamație, Comisia nu a invocat nicio

16 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 14 martie 1989, Del Amo Martinez/Parlamentul European (133/88, Rec., p. 689, punctul 13).

17 — Hotărârea din 16 mai 2006 (C-68/05 P, Rec., p. I-10367, punctele 95-98). A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Stix-Hackl prezentate la 16 mai 2006 în această cauză (în special punctele 89-103).

18 — Hotărârea Del Amo Martinez/Parlamentul European, citată anterior, punctul 13.

excepție de inadmisibilitate referitoare la motivul întemeiat pe diferența de tratament.

56. Este evident că acest element nu poate fi considerat determinant pentru a se pronunța asupra unei probleme care, după cum s-a văzut mai sus, poate fi invocată din oficiu. Pe de altă parte, ni se pare cert că elementul menționat nu este deloc lipsit de semnificație.

57. Considerăm că prezentarea argumentelor în discuție în fața Tribunalului nu a încălcat principiul concordanței. Într-adevăr, apreciem că, în lumina jurisprudenței menționate a Curții și în special a afirmațiilor deja amintite referitoare la necesitatea de a da dovadă de deschidere în interpretarea reclamației, ca act redactat fără a beneficia de asistență juridică, a declara inadmisibilitatea acestor argumente ar putea presupune o restrângere excesivă a dreptului la o protecție juridică efectivă, care reprezintă un principiu general al dreptului comunitar [19].

58. Pe de altă parte, se poate de asemenea observa că, în cazuri precum cel de față, în care obiectul litigiului este un act de natură legislativă, posibilitățile ca procedura precontencioasă să conducă la un rezultat util sunt, în realitate, cu totul teoretice.

19 — Cu privire la acest drept, a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet (C-432/05, Rec., p. I-2271, punctul 37 și jurisprudența citată).

59. Prin urmare, considerăm că excepția de inadmisibilitate întemeiată pe presupusa încălcare a principiului concordanței trebuie respinsă.

60. În continuare, vom proceda la examinarea pe fond a celor trei argumente prezentate de recurent.

C — *Cu privire la legalitatea „metodei țară”*

1. Argumentele părților

61. *Recurentul* susține că, întrucât a considerat legală alegerea legiuitorului de a înlocui „metoda capitală” cu „metoda țară”, Tribunalul ar fi privilegiat în mod eronat puterea de apreciere de care beneficiază legiuitorul în raport cu principiul egalității de tratament. În opinia sa, aceasta ar rezulta în mod evident mai ales din cuprinsul punctului 105 din hotărârea atacată. De asemenea, Tribunalul nu și-ar fi îndeplinit obligația de motivare a propriei decizii.

62. Mai mult, „metoda țară” în sine s-ar afla în contradicție cu principiul egalității de tratament. Într-adevăr, această metodă ar sancționa toți pensionarii cu reședința în capitală și, în general, în acele părți ale unui stat în care costul vieții este mai ridicat în raport cu costul mediu din același stat. Mai

mult, „metoda țară” ar sfârși prin a constitui de asemenea un obstacol în calea libertății de circulație și de ședere pe teritoriul Comunității.

63. Prin furnizarea unei motivări cu privire la alegerea legiuitorului de a elimina sistemul coeficienților corectori pentru pensiile foștilor funcționari ai Comunității, considerentul (30) al Regulamentului nr. 723/2004 ar porni de la o supoziție a cărei consistență este îndoielnică, din moment ce integrarea produsă între diferitele state membre ar lăsa să persiste diferențe relevante între acestea în ceea ce privește costul vieții.

64. *Comisia* arată că, în opinia sa, motivul invocat de recurent interpretează în mod distorsionat argumentele Tribunalului. În special, Tribunalul nu ar fi afirmat supremația puterii de apreciere a legiuitorului în ceea ce privește principiul egalității, ci s-ar fi limitat să observe că trecerea de la „metoda capitală” la „metoda țară” nu ar conduce la o diferențiere arbitrară sau vădit inadecvată de natură să încalce principiul egalității de tratament.

65. Referitor la fondul observațiilor recurentului cu privire la presupusa diferență de tratament între pensionari în funcție de locul de reședință, Comisia arată că, în ceea ce o privește, chiar și „metoda capitală” realizează o diferență de tratament, avantajând pensionarii cu reședința în afara capitalei prin faptul că le asigură un coeficient corector superior celui impus de costul vieții în locul în care au reședința.

66. Asemenea Comisiei, *Consiliul* neagă în primul rând că hotărârea Tribunalului poate fi interpretată în sensul că ar privilegia puterea discreționară a legiuitorului în raport cu principiul egalității de tratament. În special, potrivit Consiliului, recurentul ar confunda principiul egalității de tratament cu principiul echivalenței puterii de cumpărare. În opinia Consiliului, punctul 105 din hotărârea atacată nu s-ar referi la principiul egalității de tratament în general, ci numai la principiul echivalenței puterii de cumpărare.

2. Apreciere

67. Problema principală care trebuie analizată pentru a se da un răspuns la acest argument constă în a se stabili dacă alegerea legiuitorului comunitar de a înlocui „metoda capitală” cu „metoda țară” pentru determinarea coeficienților corectori ai pensiilor foștilor funcționari ai Comunității constituie o exercitare legală a puterii de apreciere recunoscute în materie legiuitorului însuși sau dacă, dimpotrivă, se încalcă în acest mod principiul egalității de tratament.

68. Considerăm că, în prealabil, este indispensabil să se observe că orice sistem de coeficienți corectori (și, în general, orice

sistem de adaptare a remunerațiilor și/sau a pensiilor) este, prin însăși natura sa, în mod necesar imprecis. Astfel cum a observat în mod corect Tribunalul [20], pentru a putea fi cu adevărat precis, sistemul ar trebui să ia în considerare un coeficient corector specific pentru fiecare loc de reședință al foștilor funcționari ai Comunității. În multe cazuri, chiar și diferitele cartiere din interiorul aceluiași oraș ar trebui probabil să fie evaluate în mod separat, cu atribuirea unor coeficienți diferiți în funcție de costul vieții respectiv.

69. Așadar, este inevitabil ca, orice sistem va fi ales, acesta să poată cel mult să constituie o aproximare rezonabilă a costului efectiv al vieții suportat de fiecare fost funcționar în parte.

70. În această optică, considerăm că este evident că atât „metoda capitală”, cât și „metoda țară” posedă avantaje și dezavantaje. De exemplu, deși este adevărat că „metoda capitală” tinde să îi protejeze în mai mare măsură pe cei care au reședința în capitale și în marile orașe, în același timp, metoda menționată sfârșește prin a recunoaște celor care trăiesc în afara unor astfel de orașe un tratament economic efectiv cu mult superior, în termeni reali, din cauza costului redus al vieții în provincie. Pe de altă parte, „metoda țară”, care utilizează un coeficient ce tinde să se situeze într-un punct intermediar între costul vieții din capitală și cel din părțile mai puțin „scumpe” din statul membru, poate într-o anumită măsură să îi sancționeze pe cei care au reședința în locurile mai scumpe din stat: cu toate acestea, întrucât trebuie ales un coeficient corector unic pentru fiecare stat membru, „metoda țară” ni se pare nu numai legitim utilizabilă, ci și, pentru anumite aspecte, mai echitabilă.

71. Recurentul subliniază cu putere că, în opinia sa, „metoda țară” nu respectă principiul egalității de tratament și, prin urmare, acționează ca un criteriu discriminatoriu. Este clar că, pe fond, acesta consideră că, în practică, numai „metoda capitală” evită posibilele critici întemeiate pe interdicția discriminărilor.

72. Nu credem că acesta reprezintă cadrul adecvat pentru o examinare detaliată a principiilor egalității și interdicției discriminărilor în contextul dreptului comunitar [21]. Astfel cum am arătat deja, ar fi cu totul imposibil de obținut o garanție a egalității absolute în termeni de putere de cumpărare între toți foștii funcționari ai Comunității. Prin urmare, considerăm că Tribunalul a afirmat în mod corect că, în cadrul puterii de apreciere de care dispune legiuitorul comunitar pentru a organiza sistemul de pensii al foștilor funcționari, alegerea de a utiliza

20 — Hotărârea atacată, punctul 100.

21 — După cum se știe, respectivul principiu s-a cristalizat în formula potrivit căreia acesta impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situațiile diferite să nu fie tratate în mod identic, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 17 octombrie 1995, Fishermen's Organisations și alții (C-44/94, Rec., p. I-3115, punctul 46), Hotărârea din 30 martie 2006, Spania/Consiliul (C-87/03 și C-100/03, Rec., p. I-2915, punctul 48), și Hotărârea din 23 octombrie 2007, Polonia/Consiliul (C-273/04, Rep., p. I-8925, punctul 86), etc. Pentru sectorul funcției publice comunitare, a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 11 iulie 1985, Appelbaum/Comisia (119/83, Rec., p. 2423), precum și Hotărârea Tribunalului din 7 februarie 1991, Tagaras/Curtea de Justiție (T-18/89 și T-24/89, Rec., p. II-53, punctul 68).

„metoda țară” în locul „metodei capitală” nu conduce la o diferențiere arbitrară sau vădit inadecvată de natură să încalce principiul egalității de tratament.

73. În critica pe care o aduce hotărârii atacate, recurentul se concentrează în special asupra punctului 105 din hotărâre, apreciind că acesta ar arăta că Tribunalul a considerat puterea de apreciere recunoscută legiuitorului ca fiind preponderentă în raport cu principiul egalității. Punctul 105 menționat este formulat după cum urmează: „Deși este adevărat că, din punct de vedere financiar, noua metodă este mai puțin favorabilă decât cea veche, este de asemenea adevărat că, astfel cum s-a arătat mai sus […] în cadrul examinării obiecției întemeiate pe o încălcare a drepturilor dobândite, legiuitorul comunitar este liber să modifice statutul prin adoptarea unor dispoziții mai puțin favorabile decât cele precedente pentru funcționarii vizați, cu condiția de a stabili o perioadă tranzitorie de o durată suficientă. Această libertate nu poate fi la rândul său limitată prin invocarea principiului egalității puterii de cumpărare, cu atât mai mult cu cât regimul tranzitoriu prevăzut la articolul 24 alineatul (2) din anexa XIII la noul statut garantează pensionarilor, precum reclamantul, menținerea nelimitată în timp a valorii nominale a pensiei nete primite înainte de intrarea în vigoare a noului statut […]” [22].

74. Nu suntem de acord cu interpretarea dată de recurent pasajului citat. Într-adevăr, ni se pare evident că Tribunalul nu susține, astfel cum pare în schimb să sugereze recurentul, că introducerea unei perioade tranzitorii adecvate constituie singura limită în calea introducerii unei diferențe de tratament. Într-adevăr, punctul 105 menționat *nu justifică în niciun mod introducerea unei diferențe de tratament*. În schimb, acesta se limitează să arate că, în cazul în care s-ar introduce un sistem de pensii mai puțin favorabil, legiuitorul comunitar este obligat să prevadă o perioadă tranzitorie adecvată. Perioadă tranzitorie care, în acest caz, a fost prevăzută de dispozițiile articolului 20 din anexa XIII la noul statut, potrivit căruia trecerea de la coeficientul corector calculat pe baza „metodei capitală” la coeficientul corector calculat pe baza „metodei țară” s-a realizat în mod progresiv și gradual între 2004 și 2008. În rest, este semnificativ că Tribunalul a atins această problemă, chiar înainte de punctul 105, în acea parte a hotărârii referitoare la presupusa încălcare a drepturilor dobândite (în cadrul unui motiv nereluat de recurent în prezentul recurs).

75. În cadrul expunerii sale, recurentul menționează în mai multe rânduri Hotărârea Drouvis/Comisia [23], considerând că aceasta constituie un precedent în sprijinul argumentelor sale. Nici în această privință nu ne putem ralia poziției recurentului. În Hotărârea Drouvis, un fost funcționar al Comisiei, cu reședința în Grecia, solicita să nu se aplice pensiei sale niciun coeficient corector: într-adevăr, în acea perioadă, pentru Grecia, coeficientul menționat de 86,5 % cuprindea o reducere a pensiei efectiv plătite în raport cu valoarea de bază. În această hotărâre, Curtea a declarat legal sistemul coeficienților corectori variabili în funcție de locul de reședință al foștilor funcționari ai Comunității și a recunoscut de asemenea legalitatea utilizării

22 — Traducerea acestui pasaj, precum și a tuturor celorlalte puncte din hotărârea atacată, nu este oficială.

23 — Hotărârea Tribunalului din 26 februarie 2003 (T-184/00, RecFP, p. I-A-51 și II-297), confirmată prin Ordonanța Curții din 29 aprilie 2004 (C-18/03 P).

unui coeficient corector unic pentru fiecare stat membru. Cu toate acestea, Curtea nu a declarat sub nicio formă că singurul mecanism acceptabil pentru stabilirea acestui coeficient corector este cel care utilizează „metoda capitală”.

76. În plus, recurentul își concentrează atenția asupra considerentului (30) al Regulamentului nr. 723/2004, citat deja mai sus (punctul 8), care a indicat ca motive care au condus la alegerea eliminării sistemului coeficienților corectori atât integrarea tot mai sporită a statelor membre în Uniune, cât și dificultățile practice legate de administrarea sistemului. Recurentul denunță caracterul eronat al acestuia, din moment ce integrarea europeană ar fi încă departe de a fi realizată, precum și natura sa contradictorie, din moment ce libertatea sporită de circulație menționată în acest considerent ar trebui să conducă la un sistem mai adecvat de coeficienți corectori, de natură să permită o libertate de circulație efectivă.

77. Comisia consideră inadmisibile aceste considerații, atât în măsura în care se întemeiază pe considerente de fapt care nu intră ca atare sub incidența controlului efectuat de Curte în recurs, cât și în măsura în care sunt prezentate pentru prima oară în faza recursului în fața Curții.

78. Cu toate acestea, considerăm că, mult mai simplu, trimiterea la considerentul (30) al Regulamentului nr. 723/2004 este irelevantă, din moment ce acesta privește numai parțial situația recurentului. În opinia noastră, este într-adevăr evident că prima teză a acestui considerent, asupra căreia se concentrează criticile recurentului, se referă la alegerea eliminării sistemului coeficienților corectori, alegere care nu are nicio relevanță în prezenta cauză din moment ce această eliminare nu îi privește pe cei care, asemenea recurentului, au ieșit la pensie înainte de intrarea în vigoare a noului statut.

79. Prin urmare, considerăm că primul aspect al unicului motiv de recurs nu trebuie admis, întrucât nu s-a demonstrat nicio eroare de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o.

D — *Cu privire la discriminarea în raport cu pensionarii care au reședința în Belgia*

1. Argumentele părților

80. Reluând al treilea argument expus în fața Tribunalului pentru a susține încălcarea principiului egalității de tratament, *recurentul* afirmă că ar exista o discriminare în raport cu pensionarii care au reședința în Belgia, care ar continua să beneficieze de o pensie corespunzătoare costului vieții în Bruxelles.

81. În special, după ce a amintit propria interpretare a statutului, potrivit căreia pensiile foștilor funcționari cu reședința în Belgia sunt calculate numai pe baza costului vieții în Bruxelles, așadar, fără a se utiliza „metoda țară", recurentul contestă argumentele prezentate de Tribunal atât la punctul 124, în care acesta a arătat că „legalitatea unui regulament comunitar nu poate depinde de modul în care acesta este aplicat în practică", cât și la punctul 125, în care acesta a amintit jurisprudența consolidată potrivit căreia „respectarea principiului egalității de tratament trebuie conciliată cu respectarea principiului legalității, potrivit căruia nimeni nu poate invoca în favoarea sa o ilegalitate săvârșită în favoarea altora".

82. În special, în ceea ce privește prima dintre cele două afirmații ale Tribunalului menționate mai sus, pe lângă faptul că nu recunoaște că jurisprudența confirmă interpretarea susținută de Tribunal, recurentul se întreabă ce alte acte (de aplicare concretă a noului sistem de pensii) ar fi putut ataca pentru a obține admiterea cererilor sale. În schimb, în ceea ce privește a doua afirmație, recurentul arată că nu este vorba aici despre contestarea unei ilegalități săvârșite în favoarea altor subiecte, ci numai de a demonstra existența unui tratament care produce o discriminare între două subiecte care aparțin aceleiași categorii.

83. *Comisia* amintește în primul rând cuprinsul articolului 1 alineatul (3) litera (a) din anexa XI pentru a confirma că, în noul sistem de pensii, nu este prevăzută nicio legătură cu costul vieții în Bruxelles.

84. Așadar, toate argumentele dezvoltate de Tribunal în plus față de această constatare fundamentală ar fi fost prezentate cu titlu accesoriu, astfel încât obiecțiile invocate împotriva acestora ar trebui respinse întrucât nu pot să modifice concluziile hotărârii. În orice caz, Comisia susține totuși, în subsidiar, temeinicia argumentelor suplimentare dezvoltate de Tribunal.

85. În ceea ce îl privește, *Consiliul* invocă argumente similare din punct de vedere substanțial celor ale Comisiei.

2. Apreciere

86. Prima problemă care trebuie examinată pentru a aprecia prezentul argument constă în a se stabili care este, din punct de vedere obiectiv, rezultatul spre care tinde cererea recurentului.

87. Dacă obiectivul său este într-adevăr acela de a obține o reducere a pensiilor plătite în mod concret foștilor funcționari cu reședința în Belgia sau o reducere a sumei de referință pentru calculul pensiilor foștilor funcționari ai Comunității, motivul pare fără îndoială inadmisibil *ab origine*.

88. Într-adevăr, în jurisprudență este cert că, printre condițiile de admisibilitate ale unei acțiuni, figurează interesul de a exercita acțiunea. De altfel, este vorba despre o condiție de ordine publică, care poate fi invocată din oficiu de instanța comunitară [24].

89. Or, este clar că recurentul nu avea (și nu are) interesul să conteste coeficientul corector, egal cu 100 %, recunoscut pensionarilor cu reședința în Belgia [sau mai exact, pentru a fi mai preciși, lipsa unui coeficient corector în conformitate cu articolul 3 alineatul (5) din anexa XI la statut]. Într-adevăr, dacă argumentele sale prezentate în această privință sunt admise, aceasta ar putea conduce numai la o reducere a pensiei recunoscute foștilor funcționari ai Comunității cu reședința în Belgia, fără niciun avantaj concret pentru recurent. De fapt, din moment ce, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din anexa XI la noul statut, pensiile foștilor funcționari sunt adaptate prin utilizarea unor coeficienți corectori calculați „prin referire la Belgia", nu se poate exclude că, în cazul admiterii motivului sub acest aspect, s-ar putea ajunge, în ultimă instanță, la o reducere chiar a pensiei recurentului, calculată prin aplicarea la pensia „de bază", care este cea plătită pensionarilor cu reședința în Belgia, a unui coeficient specific pentru Regatul Unit, mai mare de 100 %.

90. Prin urmare, pentru ca argumentul recurentului să poată fi considerat admisibil în măsura în care este susținut de existența unui interes de a exercita acțiunea, trebuie să se rețină că acest argument are ca ultimă finalitate de a revendica pentru recurent aplicarea unui coeficient corector calculat prin utilizarea „metodei capitală".

91. Considerăm totuși că punctul de pornire pentru poziția recurentului este eronat.

92. Este necesar să se recapituleze rapid situația de fapt. Pentru pensia fiecărui fost funcționar al Comunității există o valoare de bază care, în sistemul prevăzut de noul statut, nu mai poate fi redusă, indiferent de locul de reședință al pensionarului. Cu alte cuvinte, coeficientul corector minim este de 100 % (ceea ce, în mod evident, corespunde lipsei unui coeficient corector). Acest nivel „minim" al pensiei este recunoscut, de exemplu, în temeiul articolului 3 din Regulamentul nr. 31/2005, pensionarilor cu reședința în Republica Cehă, în Estonia, Grecia, Spania, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Portugalia, Slovenia, Slovacia și, în temeiul anexei XI la statut, pensionarilor cu reședința în Belgia și în Luxemburg, două state membre cărora nu li se aplică coeficienți corectori. Pentru celelalte state membre, pensionarilor aflați în situația recurentului, care au dobândit dreptul la pensie înainte de intrarea în vigoare a noului statut, li se recunoaște un coeficient corector calculat pe baza diferenței dintre costul vieții în statul membru de reședință și costul vieții în Belgia [în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) litera (a) punctul (ii) din anexa XI la noul statut], care produce o creștere a valorii pensiei plătite în mod concret. De exemplu, în temeiul articolului 3 din Regulamentul

24 — Ordonanța din 7 octombrie 1987, D. M./Consiliul și Comitetul Economic și Social (108/86, Rec., p. 3933, punctul 10); a se vedea de asemenea Hotărârea Tribunalului din 18 februarie 1993, Mc Avoy/Parlamentul European (T-45/91, Rec., p. II-83, punctul 22), Hotărârea Tribunalului din 28 martie 2001, Institutul Mandatarilor Agreați/Comisia (T-144/99, Rec., p. II-1087, punctele 29-35), și Hotărârea Tribunalului din 14 aprilie 2005, Sniace/Comisia (T-141/03, Rec., p. II-1197, punctul 22). De altfel, în această ultimă hotărâre, Tribunalul pare să considere condiția interesului de a exercita acțiunea drept o cerință asemănătoare celor prevăzute la articolul 230 CE.

nr. 31/2005 deja citat, începând de la 1 iulie 2004, coeficientul corector menționat era de 137,5 % pentru Regatul Unit.

93. Prin urmare, pe baza acestei situații de fapt, este evident că Tribunalul a arătat în mod corect, la punctul 117 din hotărârea atacată, că noul sistem de pensii nu face nicio referire la costul vieții la Bruxelles. Pur și simplu, atât pentru pensii, cât și pentru remunerațiile funcționarilor în serviciu, pentru Belgia (și pentru Luxemburg) nu este prevăzută aplicarea niciunui coeficient corector în raport cu valorile de referință.

94. Este adevărat că, la trecerea de la vechiul la noul statut, valoarea de referință a pensiilor nu a fost modificată. Pe de altă parte, dacă această valoare ar fi fost redusă, și pensia plătită în mod concret recurentului ar fi fost redusă.

95. Deși corecte în principiu, argumentele dezvoltate de Tribunal în plus față de constatarea fundamentală menționată mai sus, în special la punctele 124 și 125, ni se par superflue pentru a se statua cu privire la motivul invocat de recurent.

96. Prin urmare, considerăm că al doilea argument invocat de recurent în cadrul motivului de recurs trebuie de asemenea respins, întrucât nu există nicio diferență de tratament discriminatorie între recurent și foștii funcționari ai Comunității, care sunt pensionați și au reședința în Belgia.

E — *Cu privire la discriminarea în raport cu pensionarii care au reședința într-unul dintre statele membre „ieftine”*

1. Argumentele părților

97. În sfârșit, *recurentul* reia al patrulea argument invocat în fața Tribunalului pentru a susține existența unei diferențe de tratament, argument întemeiat pe avantajul care ar fi fost recunoscut pensionarilor cu reședința în state membre „ieftine”, prin aplicarea în cazul acestora, în cadrul noului sistem, a unui coeficient corector de 100 %. În special, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare atunci când a reținut că recurentul nu avea interesul de a exercita acțiunea pentru a contesta acest presupus avantaj.

98. Recurentul recunoaște că, potrivit unei jurisprudențe constante, este necesar un interes pentru a justifica admisibilitatea unei obiecții. Totuși, spre deosebire de cele susținute de Tribunal la punctul 135 din hotărârea atacată, acesta consideră că, în cazul său, există interesul de a exercita acțiunea. În special, interesul de a exercita acțiunea ar rezulta din faptul că, o dată în plus, situația pensionarilor cu reședința în state „ieftine”, comparată cu cea a recurentului, ar dovedi existența unei diferențe de tratament de natură discriminatorie.

99. Pe de altă parte, recurentul contestă de asemenea argumentul Tribunalului potrivit căruia, din moment ce sistemul de

pensii al foștilor funcționari ai Comunității nu funcționează ca un fond de pensii, ci e organizat pe baza principiului solidarității, eventuala reducere a pensiilor recunoscute foștilor funcționari cu reședința în state membre „ieftine" nu ar conferi niciun avantaj recurentului. În special, acesta susține că economia astfel realizată ar putea permite, de exemplu, să se revină la aplicarea „metodei capitală" (punctul 78 din recurs).

100. În plus, recurentul susține că hotărârea atacată conține o deficiență în măsura în care, în cuprinsul acesteia, se reține că decizia legiuitorului comunitar de a aplica un coeficient corector de 100 % pensionarilor cu reședința în statele membre „ieftine" nu ar fi vădit arbitrară sau inadecvată (punctul 136 din hotărârea atacată).

101. *Comisia* și *Consiliul* reafirmă în primul rând că, în opinia lor, Tribunalul a decis în mod corect că motivul era inadmisibil. Pe de altă parte, potrivit acestor instituții, nu poate fi adusă nicio critică nici în ceea ce privește observațiile Tribunalului referitoare la puterea discreționară largă de care ar beneficia în materie legiuitorul comunitar, în limite care nu ar fi fost depășite în speță.

102. De altfel, Comisia susține că acest argument ar fi trebuit declarat inadmisibil de către Tribunal și pentru că a fost invocat de recurent pentru prima oară numai în replică, în cadrul procedurii în primă instanță (punctul 71 din memoriul în răspuns).

2. Apreciere

103. Pornind de la remarca menționată mai sus a Comisiei, potrivit căreia argumentul în discuție ar fi trebuit declarat inadmisibil, considerăm că nu ne putem ralia poziției Comisiei. Într-adevăr, deși în acțiunea introdusă la Tribunal recurentul nu a menționat în mod specific comparația cu pensionarii cu reședința în statele membre „ieftine" în cadrul discuției referitoare la încălcarea principiului egalității de tratament, este totuși adevărat că argumentul respectiv era cuprins, chiar dacă numai în formă incipientă, în acea parte a acțiunii în care erau invocate abuzul de putere, încălcarea principiului proporționalității și a obligației de motivare. În special, punctul 93 din cererea introductivă a acțiunii în fața Tribunalului este formulat după cum urmează:

„În sfârșit, în temeiul diferitelor principii astfel amintite, aplicarea acestei dispoziții ar fi contradictorie deoarece atribuie, pentru pensii, un coeficient corector egal cu 100 pentru capitale și pentru țările membre în care coeficientul este totuși sub 100, astfel cum este cazul în prezent, printre altele, pentru Atena, Budapesta, Lisabona, Praga și Varșovia."

104. Ținând seama de jurisprudența constantă a Curții potrivit căreia, în pofida interdicției generale de a invoca motive noi, este posibilă invocarea pe parcursul procesului a unui motiv care constituie dezvoltarea unui motiv enunțat anterior, direct

sau implicit, în cererea introductivă de instanță [25], considerăm că argumentul prin care se invocă o diferență de tratament în raport cu pensionarii cu reședința în state membre „ieftine” era admisibil.

105. Vom examina în continuare critica specifică formulată de recurent cu privire la acest punct din hotărârea atacată. Recurentul consideră că Tribunalul a reținut în mod greșit lipsa interesului de a exercita acțiunea.

106. În acest scop, recurentul contestă în special ceea ce Tribunalul a afirmat la punctul 133 și următoarele din hotărârea atacată, atunci când a arătat că recurentul nu ar fi demonstrat în niciun mod că eliminarea beneficiului acordat de noul statut pensionarilor cu reședința în statele membre „ieftine” ar fi putut să îl avantajeze în vreun fel.

107. Argumentele recurentului nu ni se par convingătoare, astfel încât să pună sub semnul întrebării temeinicia raționamentului Tribunalului.

108. Într-adevăr, în jurisprudență este bine stabilit că, pentru a putea critica legalitatea unui act comunitar, atât în mod direct, cât și pe cale de excepție, este necesar ca interesul de a exercita acțiunea să prezinte o posibilă utilitate practică pentru recurent în cazul unei eventuale decizii de admitere a obiecțiilor sale [26].

109. Or, ni se pare clar că, în prezenta cauză, singurul obiect al argumentului invocat de recurent este faptul că legiuitorul a decis să recunoască pensionarilor cu reședința în statele membre „ieftine” aplicarea imediată a normelor cuprinse în noul statut referitoare la eliminarea coeficienților corectori pentru pensii. Invers, în cazul recurentului, noul sistem (care ar fi deosebit de dezavantajos pentru el, după cum s-a observat) nu va fi aplicat niciodată, din moment ce acesta va continua să beneficieze de aplicarea unui coeficient corector cu mult peste 100 %.

110. Întrucât este clar că o eventuală reducere a pensiilor plătite foștilor funcționari cu reședința în state membre „ieftine”, care ar reprezenta consecința declarării ca ilegală a deciziei menționate a legiuitorului, nu ar aduce niciun avantaj evident recurentului, nu ni se pare că raționamentul Tribunalului pentru a declara inadmisibil argumentul poate face obiectul criticii.

25 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 19 mai 1983, Verros/Parlamentul European (306/81, Rec., p. 1755, punctul 9), Hotărârea din 13 noiembrie 2001, Dürbeck/Comisia (C-430/00 P, Rec., p. I-8547, punctul 17), și Hotărârea din 26 aprilie 2007, Alcon/OAPI (C-412/05 P, Rep., p. I-3569, punctele 38-40).

26 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 15 martie 1973, Marcato/Comisia (37/72, Rec., p. 361, punctul 7), Hotărârea din 16 decembrie 1976, Perinciolo/Consiliul (124/75, Rec., p. 1953, punctul 26), și Hotărârea du 30 iunie 1983, Schloh/Consiliul (85/82, Rec., p. 2105, punctul 14). După cum se poate intui, în ultimii ani, mai ales Tribunalul de Primă Instanță, iar în continuare și Tribunalul Funcției Publice au fost cele care s-au ocupat de existența sau de inexistența unui interes de a exercita acțiunea, în timp ce Curtea a afirmat existența unui criteriu similar pentru a aprecia admisibilitatea recursurilor împotriva deciziilor Tribunalului (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 19 octombrie 1995, Rendo și alții/Comisia, C-19/93 P, Rec., p. I-3319, punctul 13, Hotărârea din 13 iulie 2000, Parlamentul European/Richard, C-174/99 P, Rec., p. I-6189, punctul 33, și Hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, C-50/00 P, Rec., p. I-6677, punctul 21, precum și Ordonanța din 25 ianuarie 2001, Lech-Stahlwerke/Comisia (C-111/99 P, Rec., p. I-727, punctul 18).

111. Pe de altă parte, interesul recurentului de a exercita acțiunea ar lipsi și în cazul în care obiecția ar trebui interpretată în sensul că aceasta ar fi îndreptată, în general, împotriva deciziei legiuitorului de a elimina coeficienții corectori. Aceasta deoarece, după cum s-a observat, recurentul nu este personal interesat de respectiva eliminare.

112. De altfel, Tribunalul a analizat totuși în mod rapid argumentul respectiv și în ceea ce privește fondul, observând că, nici în acest caz, nu se poate reține că legiuitorul comunitar a depășit marja de apreciere care îi este recunoscută. Ni se pare că nici aceste observații ale Tribunalului, deși succinte (fiind de altfel elaborate cu titlu accesoriu), nu pot face obiectul vreunei posibile critici.

113. Într-adevăr, legiuitorul comunitar a decis să aplice încă de la început pensionarilor cu reședința în statele membre „ieftine" mecanismul de calcul al pensiilor care va fi generalizat, în viitor, pentru toți foștii funcționari care au dobândit dreptul de pensie după intrarea în vigoare a noului statut. Pe de altă parte, pentru a garanta situația celor care, precum recurentul, au reședința într-un stat membru „scump" și au dobândit drepturile de pensie înainte de 1 mai 2004, legiuitorul a prevăzut menținerea în favoarea acestora a unui coeficient corector (deși, după cum s-a văzut, calculat în mod diferit). Nu ni se pare că se poate susține că ne aflăm în prezența unei încălcări vădite de către legiuitor a limitelor marjei sale de apreciere.

114. În consecință, considerăm că acest ultim argument invocat de recurent trebuie de asemenea respins.

VII — Cu privire la cheltuielile de judecată

115. Potrivit articolului 122 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

116. Pe de altă parte, al doilea paragraf al aceluiași articol 122 prevede posibilitatea ca, în recursurile declarate de funcționari sau de alți agenți ai unei instituții, cheltuielile de judecată să fie repartizate între părți, în măsura impusă de echitate.

117. Întrucât prezenta acțiune este prima introdusă în fața Curții în care se ridică problema reformei sistemului de pensii al funcționarilor Comunității realizate prin noul statut și întrucât anumite aspecte juridice ale noului sistem pot într-adevăr să pară problematice, sugerăm Curții să dispună compensarea cheltuielilor de judecată.

VIII — Concluzie

118. În lumina celor ce precedă, propunem Curții să declare că:

„1) Respinge recursul.

2) Fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată.”